



Ser barnet mitt dårlig?

De første månedene av barnets liv vil øynene ikke riktig henge med. Babyen fokuserer dårlig, klarer ikke å følge en bevegelse, og ser ut til å skjele. Men hva er normalt, og når er det på tide å snakke med legen?

UTVIKLING AV SYNET

Ved fødselen er ikke barnets syn ferdig utviklet, og det vil fortsette å utvikle seg helt frem til tenårene. I livmoren har det ikke hatt behov for annet enn å skjelne lys og mørke, men ute i verden blir barnet bombardert med synsinntrykk som det ikke ennå har lært seg å takle. Ved at synssansen stimuleres, vil øynene utvikle seg og barnet lære å kontrollere øyemusklene.

Til tross for at synet er ganske dårlig i starten, kan nyfødte babyer se godt på ca 20-30 centimeters avstand. Det vil si at mors ansikt er klart og tydelig når barnet dier, for eksempel, eller når far holder barnet. Babyer er også programmert til å ha en spesiell interesse for ansikter, og de lærer seg snart å kjenne igjen foreldrene.

Spedbarn kan også se bevegelser, men fordi synet ikke er ferdig utviklet og de ikke har full kontroll over øyemusklene, klarer de ikke følge bevegelsen hele veien. Barnet har allerede ved fødselen en oppfatning om dybde og avstand, selv om dybdesynet og forståelsen av avstand tar tid å utvikle.

Ved tre måneders alder kan barnet holde blikkontakt en stund, og kjenne igjen mors ansikt på bilde. De har også en god oppfatning av farger, men foretrekker sterke farger og klare

kontraster.

Synet fortsetter å utvikle seg gjennom hele livet, men for å få bukt med synsproblemer hos unge, anbefales det at tiltak iverksettes før skolealder.

NORMALE STARTPROBLEMER

Tåketete syn, dårlig evne til å fokusere og følge en bevegelse, samt skjeling, er vanlig og normalt hos spedbarn. Dette vil i de aller fleste tilfeller rettes gradvis opp av seg selv etter hvert som øynene utvikles og barnet lærer seg å kontrollere øyemusklene.

GRUNNER TIL Å KONTAKTE LEGE

Når det gjelder barnets syn, er det viktig å være tidlig ute. Jo raskere man oppdager problemene, jo større sjanse er det for at det lar seg rette opp. Derfor bør man være oppmerksom dersom babyens øyne ikke ser ut til å normalisere seg når barnet er rundt fire måneder gammelt.

Dersom synet av en eller annen grunn ikke får utvikle seg korrekt, vil barnet bli synssvakt. Langvaring skjeling, stor forskjell i synsskarphet mellom øynene, eller at noe dekker for netthinnen, kan føre til at øyet ikke blir brukt og dermed ikke får utviklet seg. For eksempel: Barn er mest opptatt av de tingene som er nærmest. Dersom barnet har et langsynt og et nærsynt øye, vil det langsynte øyet bli valgt bort til fordel for det nærsynte. Det kan føre til at barnet over tid mister synet på det langsynte øyet.

FARETEGN

Enkelte øyeproblemer, som skjeling, er ofte nokså lett å oppdage, mens andre feil kan gå uoppdaget i lengre tid. Vær på vakt dersom barnet ditt:

- Ofte har hodepine
- Er hyppig sliten i øynene
- Lukker eller holder over det ene øyet
- Myser eller rynker pannen mye
- Har dårlig konsentrasjonsevne
- Unngår lesing, skriving og andre aktiviteter som krever at man jobber tett på noe
- Holder lesestoff tett opptil ansiktet
- Bytter om bokstaver, ord eller hele linjer ved lesing
- Ikke henger med i skoletimene

IKKE HOPP OVER HELSESJEKKEN

Det er viktig å avdekke problemer med synet mens barnet er lite. Helsestasjonen innkaller alle barn til synssjekk ved fire års alder, og selv om mange foreldre velger å droppe dette besøket, oppfordrer øyeleger alle til å stille opp. Dersom øyeproblemer ikke oppdages og korrigeres innen barnet er syv år gammelt, er det liten mulighet for å rette det opp senere, og barnet vil bli varig synsskadet.

De fleste tilfeller av synssvakhet kan behandles ved bruk av briller. Hvis det er snakk om lengre fremskredne problemer, kan det være aktuelt å dekke til det friske øyet med en lapp for å stimulere det andre øyet til å utvikle seg.

Kilder:

nhi.no

klikk.no

legeforeningen.no